

เรื่อง ศาลฎีกาส่งคำโต้แย้งของผู้คัดค้านในคดีอาญาของศาลจังหวัดชลบุรี คดีหมายเลขดำที่ ๕๑๖๓/๒๕๔๓ หมายเลขแดงที่ ๗๑๐๘/๒๕๔๓ เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๒๒ และมาตรา ๒๗ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๖ และมาตรา ๓๒ (หลักการเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๖ และมาตรา ๓๔ วรรคหนึ่ง) หรือไม่

๑. ความเป็นมาและข้อเท็จจริงโดยสรุป

เมื่อวันที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๔๓ เจ้าหน้าที่ตำรวจประจำสถานีตำรวจภูธรอำเภอเมืองชลบุรีกับพวก ได้จับกุมนางอุบลรัตน์หรือเผือก ประดับเพชร พร้อมเมทแอมเฟตามีนอันเป็นยาเสพติดให้โทษประเภท ๑ ตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. ๒๕๒๒ และเป็นยาเสพติดตามพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ และยึดเงินสดจำนวน ๑๙๕,๖๐๐ บาท ซึ่งเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด เมื่อวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๔๓ พนักงานอัยการจังหวัดชลบุรีเป็นโจทก์ ฟ้องนางอุบลรัตน์ หรือเผือก ประดับเพชร เป็นจำเลย ต่อศาลจังหวัดชลบุรีในข้อหาเมียเสพติดให้โทษประเภท ๑ ไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายโดยไม่ได้รับอนุญาต และต่อมาได้ยื่นคำร้องขอให้ศาลมีคำสั่งริบทรัพย์สินที่เป็นเงินสดจำนวน ๑๙๕,๖๐๐ บาท ของกลางในคดีดังกล่าวให้ตกเป็นของกองทุนป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ตามพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๒๗ ตามที่คณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สินได้มีคำวินิจฉัย

นายชินทร์ อ่อนสีทอง (ผู้ร้อง) ยื่นคำร้องคัดค้าน ต่อศาลจังหวัดชลบุรี ว่าผู้ร้องเป็นเจ้าของเงินสดดังกล่าว ไม่มีส่วนรู้เห็นเป็นใจในการกระทำความผิดและทรัพย์สินนั้นไม่ได้เกี่ยวข้องเนื่องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ เป็นทรัพย์สินที่ผู้ร้องทำมาหาได้ด้วยความสุจริต มีอาชีพมั่นคงและแน่นอน การยื่นคำร้องให้ยึดหรือริบทรัพย์สินตามพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๒๗ ถือเป็นโทษอย่างหนึ่งตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๘ (๕) แม้ตามพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๒๒ ให้อำนาจคณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สินมีอำนาจยึดหรืออายัดทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดได้ แต่ก็มีได้มีความหมายว่าบทบัญญัติหรือกฎหมายฉบับนี้มีผลใช้บังคับย้อนหลังไปถึงการกระทำความผิดในอดีตที่ผ่านมาของผู้กระทำความผิดด้วย ผู้ร้องเห็นว่า มาตรา ๒๒ และมาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ และประกาศกระทรวงหรือกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้องขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๖ และมาตรา ๓๒ และประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒ มาตรา ๑๘ (๕) และขัดแย้งกับทฤษฎีในการดำเนินคดีอาญาแก่ผู้กระทำความผิดซึ่งเป็นหลักสากลว่ากฎหมายอาญาไม่มีโทษย้อนหลัง

ต่อมาศาลจังหวัดชลบุรีมีคำสั่งให้ริบเงินสดดังกล่าว และ ผู้ร้องอุทธรณ์คำสั่งศาลจังหวัดชลบุรีใน ประเด็นที่ได้ร้องคัดค้านว่าเงินสดของกลางในคดีเป็นของผู้ร้อง ไม่ใช่ทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำ ความผิด ขอให้ศาลมีคำสั่งให้คืนทรัพย์สินแก่ผู้ร้อง และขอให้วินิจฉัยประเด็นข้อกฎหมายขัดรัฐธรรมนูญ ดังกล่าวข้างต้น ศาลอุทธรณ์ภาค ๒ พิจารณาเห็นพ้องกับคำพิพากษาของศาลชั้นต้น ผู้ร้องฎีกาคัดค้านคำ พิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค ๒ ตามประเด็นเดิมที่อุทธรณ์ไว้ ซึ่งศาลฎีกา เห็นว่า จะใช้บทบัญญัติมาตรา ๒๒ และมาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ ดังกล่าววินิจฉัยคดี จึงเป็นกรณีมีข้อโต้แย้งว่า บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลจะใช้บังคับแก่คดีขัดหรือ แย้งต่อรัฐธรรมนูญ และยังมีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวข้องกับบทบัญญัตินั้น จึงให้รอการ พิจารณาพิพากษาคดีนี้ไว้ชั่วคราว และให้ส่งปัญหาที่ผู้คัดค้านโต้แย้งผ่านสำนักงานศาลยุติธรรมไปตามทางการ เพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ ตามมาตรา ๒๖๔

๒. ประเด็นเบื้องต้น

ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจรับคำร้องนี้ไว้พิจารณาวินิจฉัย หรือไม่

คำร้องนี้เป็นคำร้องที่ศาลรัฐธรรมนูญสั่งรับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๑๑ ซึ่งเป็นศาลรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๐๐ วรรคหนึ่ง ที่บัญญัติให้คณะตุลาการรัฐธรรมนูญตาม รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๙ เป็นศาลรัฐธรรมนูญ และวรรคสี่ บัญญัติว่า เมื่อมีการแต่งตั้งตุลาการศาลรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญนี้แล้ว บรรดาคดีหรือการที่ค้างดำเนินการนั้น ให้โอนไปอยู่ในอำนาจหน้าที่ของศาลรัฐธรรมนูญที่แต่งตั้งขึ้นใหม่ ศาลรัฐธรรมนูญจึงมีอำนาจพิจารณาวินิจฉัย คำร้องนี้ได้

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่า ในขณะที่ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาคำร้องนี้ได้มีการประกาศใช้ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ แล้ว การตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของ บทบัญญัติแห่งกฎหมายใด ๆ จะต้องพิจารณาว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ฉบับที่ใช้บังคับในขณะที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยหรือไม่ เนื่องจากบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร ไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๖ และมาตรา ๓๒ ที่ผู้ร้องโต้แย้งว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายขัดหรือแย้ง นั้น มีหลักการอย่างเดียวกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๖ และมาตรา ๓๙ วรรคหนึ่ง ดังนั้น ศาลรัฐธรรมนูญจึงวินิจฉัยคำร้องนี้ตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๖ และมาตรา ๓๙ วรรคหนึ่ง

๓. ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาจึงมีว่า พระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๒๒ และมาตรา ๒๗ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๖ และมาตรา ๓๙ วรรคหนึ่ง หรือไม่

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๖ บัญญัติว่า “รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ บทบัญญัติใดของกฎหมาย กฎ หรือ ข้อบังคับ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนี้ บทบัญญัตินั้นเป็นอันใช้บังคับมิได้” อยู่ในหมวด ๑ บททั่วไป เป็นบทบัญญัติที่รับรองและคุ้มครองหลักความเป็นกฎหมายสูงสุดของรัฐธรรมนูญ เพื่อมิให้กฎหมาย กฎ หรือ ข้อบังคับที่ใช้บังคับอยู่หรือมีขึ้นต่อไปในภายหน้า มีเนื้อหาที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ จึงมิใช่กรณีที่พระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๒๒ และมาตรา ๒๗ จะขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๖ ได้

สำหรับในประเด็นที่ว่า พระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๒๒ และมาตรา ๒๗ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๙ วรรคหนึ่ง หรือไม่ เห็นว่า พระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ มีเจตนารมณ์ของกฎหมายตามหมายเหตุท้ายพระราชบัญญัติที่ประสงฆ์ให้การปราบปรามผู้กระทำความผิดมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น จำเป็นต้องมีการกำหนดมาตรการต่าง ๆ เพื่อให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการปราบปรามผู้กระทำความผิดตามกฎหมายดังกล่าวขึ้น โดยเฉพาะ บทบัญญัติตามมาตรา ๒๒ และมาตรา ๒๗ กำหนดให้คณะกรรมการมีอำนาจยึดหรืออายัดทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องเนื่องจากการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดไว้ชั่วคราวได้โดยต้องเป็นไปตามวิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในกฎหมาย และในการสั่งริบทรัพย์สินที่ยึดหรืออายัดไว้ตามมาตรา ๒๒ ต้องร้องขอต่อศาลเพื่อให้ศาลมีคำสั่งริบทรัพย์สินนั้นต่อไปตามมาตรา ๒๗ โดยในชั้นพิจารณาดีของศาลผู้ซึ่งอ้างว่าเป็นเจ้าของทรัพย์สินมีสิทธิในการต่อสู้คดีตามหลักกระบวนการยุติธรรม บทบัญญัติทั้งสองจึงเป็นเพียงมาตรการพิเศษที่รัฐสามารถดำเนินการแก่ทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องเนื่องจากการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดเพื่อเป็นมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดซึ่งเป็นภัยที่มีความร้ายแรงคุกคามความปลอดภัยและความปกติสุขของสังคม และเพื่อเป็นการป้องกันมิให้บุคคลกระทำความผิดได้เนื่องจากทรัพย์สินเหล่านั้นมีส่วนส่งเสริม สนับสนุน ให้ความสะดวกแก่การกระทำความผิด และยังเป็นทรัพย์สินที่เป็นแรงจูงใจให้มีบุคคลเข้ามาสู่กระบวนการผลิตและจำหน่ายยาเสพติดด้วย นอกจากนี้การยึดหรืออายัดทรัพย์สินยังเป็นการช่วยบั่นทอนความสามารถของผู้ค้ายาเสพติดมิให้ดำเนินการไปได้โดยสะดวก ช่วยระงับ ยับยั้งมิให้เกิดการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดได้อย่างมีประสิทธิภาพ มิได้มีข้อความใดที่เป็นบทบัญญัติย้อนหลังให้บุคคลต้องรับโทษทางอาญาประการใด ดังนั้น มาตรา ๒๒ และมาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๙ วรรคหนึ่ง

๔. ผลคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ

ศาลรัฐธรรมนูญจึงวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๒๒ และมาตรา ๒๗ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๖ และมาตรา ๓๙ วรรคหนึ่ง

องค์คณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ นายชัช ชลวร นายเจริญ ภัคดีธนากุล นายจรูญ อินทจาร
นายเฉลิมพล เอกอรุ นายนุรักษ์ มาประณีต นายบุญส่ง กุลบุปผา นายวสันต์ สร้อยพิสุทธิ์
นายสุพจน์ ไข่มุกด์ และนายอุดมศักดิ์ นิติมนตรี

หมายเหตุ ประกาศราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๒๗ ตอนที่ ๑๗ ก วันที่ ๑๐
มีนาคม ๒๕๕๓

เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบสำนวน
นางสาววรรณมา สุพรรณธะริตา
นายสมฤทธิ ไชยวงศ์ ผอ.กค.๑
นางจริยา อัครรักษ์ ผอ.กค.๗
นายปัญญา อุดชาชน ผู้เชี่ยวชาญ ฯ

ย่อโดย นางสาววรรณมา สุพรรณธะริตา
เจ้าหน้าที่ศาลรัฐธรรมนูญ ๖ ว